

VLAAMSE OVERHEID

Internationaal Vlaanderen

[2009/205164]

27 OKTOBER 2009. — Richtlijn van Toerisme Vlaanderen op basis van de bepalingen van het besluit van 2 april 2004 van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning en financiële ondersteuning van toeristisch-recreatieve projecten en strategische plannen

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt het besluit van 2 april 2004 van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning en financiële ondersteuning van toeristisch-recreatieve projecten en strategische plannen hierna genoemd het « besluit op de toeristisch-recreatieve projecten ».

Gelet op artikel 6, § 2, 10°, van het decreet tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid « Toerisme Vlaanderen » van 19 maart 2004;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot aanstelling van een waarnemend administrateur-generaal bij het intern verzelfstandigd agentschap Toerisme Vlaanderen;

Gelet op artikel 11 van het besluit op de toeristisch-recreatieve projecten;

Gelet op het ministerieel besluit van 1 juli 2009 tot delegatie van het horen van de betrokkenen bij een beroep tegen of voorafgaand aan de eventuele bekrachtiging van handhavingsmaatregelen in de toeristische sector aan het hoofd van het Departement Internationaal Vlaanderen;

Gelet op de budgettaire middelen voor het desbetreffende jaar;

worden voor de hierna genoemde artikelen van het besluit op de toeristisch-recreatieve projecten volgende verduidelijkingen gesteld :

HOOFDSTUK I. — *Algemeen*

Artikel 1. Volgende begripsomschrijvingen zijn van toepassing op de bepaling van 2° :

1. Een project moet iets bevorderen : het moet een meerwaarde betekenen ten opzichte van of ten voordele van het bestaande toeristisch-recreatief aanbod en het moet het verblijfstoerisme in de omgeving versterken.

2. Een project moet het aanbod bevorderen : onder het aanbod verstaan we het primaire aanbod. Met primair aanbod bedoelen we de investeringen in de toeristische infrastructuur. Projecten met betrekking tot verblijf komen niet in aanmerking.

Projecten moeten een bovenlokale uitstraling hebben, imagooversterkend en identiteitsbepalend zijn voor de stad of regio. Ze moeten passen in de strategische toeristisch-recreatieve plannen en/of actieplannen, erkend door Toerisme Vlaanderen, en in de beleidsprioriteiten gesteld door de Vlaamse minister van Toerisme.

Het besluit verstaat onder toeristisch-recreatieve projecten :

- toeristische infrastructuur,
- organisatie van evenementen,
- promotie van het toeristisch aanbod van een gemeente of regio,
- onderzoek en studie met betrekking tot de toeristisch-recreatieve sector,
- vorming en opleiding in de toeristische sector.

Binnen de huidige budgettaire middelen legt Toerisme Vlaanderen het accent op de toeristische infrastructuur. Promotie, onderzoek, studie en vorming kunnen enkel ondersteund worden indien deze acties rechtstreeks verbonden zijn aan een toeristisch-recreatief infrastructuurproject. Het percentage van de kosten voor promotie, onderzoek, studie en vorming in verhouding tot de totale raming van het project kan geplafonneerd worden. De organisatie van evenementen wordt niet opgenomen.

HOOFDSTUK II. — *Strategisch plan*

Art. 2. Voor de toepassing van dit artikel neemt Toerisme Vlaanderen in de eerste plaats volgende limitatieve lijst van kunststeden en de regio's in aanmerking voor erkenning en betoelaging voor de opmaak en de evaluatie van strategische plannen. Het betreft 16 regio's en 6 kunststeden.

Vlaamse regio's	Kunststeden
1. Vlaamse Kust	1. Brugge
2. Westhoek	2. Gent
3. Brugse Ommeland	3. Antwerpen
4. Leiestreek	4. Mechelen
5. Meetjesland	5. Leuven
6. Waasland	6. Brussel
7. Vlaamse Ardennen	
8. Scheldeland	
9. Antwerpse Kempen	
10. Groene Gordel	
11. Hageland	
12. Limburgse Kempen	
13. Maasland	
14. Hasselt en Omgeving	
15. Haspengouw	
16. Voerstreek	

Het Groen Randstedelijk Gebied tussen Antwerpen en Mechelen komt niet in aanmerking voor betoelaging van de opmaak en erkenning van een strategisch plan. In dit gebied kan wel een toeristisch-recreatief project gelokaliseerd zijn.

Afwijken van deze lijst kan slechts onder strikte voorwaarden. Gemeenten of clusters van gemeenten kunnen een aanvraag indienen en worden geëvalueerd o.b.v. volgende criteria :

- Schaalgrootte : in het ruimtelijk structuurplan geselecteerd zijn als toeristisch-recreatief knooppunt of (gedeeltelijk) behoren tot één van de twee toeristisch-recreatieve netwerken op Vlaams niveau (Kust en Kempische as).

- Toeristisch belang :

- deel uitmaken van een erkend strategisch plan en in dit plan een belangrijke toeristische rol toebedeeld krijgen,
- aantal toeristische attracties,
- aantal overnachtingen,
- aantal beschermde landschappen, archeologische zones, dorps- en stadsgezichten,
- aantal beschermde monumenten.

- Toeristische voorzieningen :

- aantal verblijfsinstellingen,
- aantal buitenlandse overnachtingen,
- capaciteit, uitgedrukt in slaapeenheden,
- aantal inwoners per horecazaak.

De bestaande strategische plannen worden erkend op basis van het nieuwe besluit. Toerisme Vlaanderen erkent de bestaande plannen, binnen de opgestelde limitatieve lijst, indien deze plannen :

- begeleid werden door Toerisme Vlaanderen,
- opgesteld werden volgens de methodologie van Toerisme Vlaanderen.

Nieuwe strategische plannen worden erkend door Toerisme Vlaanderen indien aan de hierboven vermelde voorwaarden voldaan is.

Art. 3. De toekenning van financiële steun gebeurt met inbegrip van de evaluatie, een aparte betoelaging voor evaluatie is niet mogelijk. De financiële steun wordt enkel verleend indien het plan wordt opgemaakt door derden.

Art. 4. Volgende bij te voegen documenten worden verder verduidelijkt :

- De startnota omvat tevens welke externe partner zal instaan voor de organisatorische en/of inhoudelijke begeleiding van het planningsproces.
- De intentieverklaring omvat tevens de timing van het planningsproces.

Art. 6. De erkenning loopt voor de duurtijd van het strategisch plan.

Art. 7. Toerisme Vlaanderen werkt niet met voorschotregelingen. De uitbetaling gebeurt na voorlegging van facturen.

HOOFDSTUK III. — *Toeristisch-Recreatieve projecten*

Art. 9. Toerisme Vlaanderen kan financiële steun verlenen voor de totstandkoming, uitvoering, evaluatie en instandhouding van een project. Hieronder wordt het volgende verstaan :

1. Totstandkoming :

- Toerisme Vlaanderen verwacht van elke aanvrager een minimale eerste inspanning naar haalbaarheidsonderzoek van het project voordat het project wordt ingediend voor betoelaging. Enkel voor grote hefboomprojecten kan Toerisme Vlaanderen financieel tussenkomen voor een haalbaarheidsstudie (hiervoor kan eventueel een aparte subsidieaanvraag ingediend worden). Een haalbaarheidsstudie geeft minimaal een antwoord op zowel de financiële haalbaarheid van het project als op de kritieke succesfactoren die vervuld moeten zijn bij de opstart van het project om te komen tot een succesvol project op toeristisch-recreatief vlak;

- Toerisme Vlaanderen kan een concept- of inrichtingsstudie om het project voldoende aantrekkelijk en vernieuwend te maken, betoelagen. Op dit moment is de haalbaarheid van het project onderzocht en bestaan concrete plannen om het project uit te voeren.

2. Uitvoering : enkel de kosten die rechtstreeks de uitvoering van het project tot resultaat hebben, kunnen betoelaagd worden.

3. Evaluatie : een evaluatie wordt enkel betoelaagd bij hefboom- en proefprojecten en enkel indien rechtstreeks gekoppeld aan het project. De aanvraag omvat minimum een plan van de methodologie voor de meting van de doelstellingen. Deze dienen concreet geformuleerd te zijn met aandacht voor de kwaliteit van het project.

4. Instandhouding : enkel initiatieven die een meerwaarde betekenen ten opzichte van de voorgaande situatie, kunnen betoelaagd worden. Dit kunnen bijvoorbeeld verbouwingsinitiatieven zijn, maar geen onderhoudswerken of reguliere taken die tot de normale werking van de subsidieaanvrager behoren. Bij hefboom- en proefprojecten kan na de evaluatie ook een bijsturing van het oorspronkelijke project betoelaagd worden.

Toerisme Vlaanderen voorziet via dit besluit in de eerste plaats in subsidies voor infrastructuurprojecten. Indien rechtstreeks gekoppeld aan een infrastructuurproject kan ook een subsidie gevraagd worden voor :

- promotie : eerste ontsluiting van een project;
- onderzoek en studie :
  - haalbaarheidsstudie : enkel bij grote hefboomprojecten (zie hierboven);
  - conceptstudie;
- vorming van het personeel die rechtstreeks gerelateerd is aan het project.

Het percentage van de kosten voor promotie, onderzoek en studie of vorming in verhouding tot de totale raming van het project kan geplafonneerd worden.

De financiële steun bedraagt maximaal 60 % van de kosten die in aanmerking komen voor betoelaging, exclusief BTW, en dit binnen de perken van de begrotingskredieten. De minister kan op vraag van de aanvrager en na advies van de administrateur-generaal afwijken van het maximale subsidiepercentage.

Toerisme Vlaanderen kan jaarlijks een plafond bepalen voor het subsidiebedrag. Dit plafondbedrag is afhankelijk van het aantal subsidieaanvragen en van de grootteorde van de gevraagde subsidies.

De gecumuleerde steun van Europa en Vlaanderen voor dezelfde posten mag niet meer dan 85 % zijn. Er is een eigen inbreng vereist van minimaal 15 %.

Voor het uiteindelijk toegekende subsidiebedrag worden volgende afrondingsregels gehanteerd : subsidies van minder dan 50.000 euro worden naar beneden afgerond tot op het honderdtal; subsidies vanaf 50.000 euro worden naar beneden afgerond tot op het duizendtal.

Toerisme Vlaanderen bepaalt dat volgende activiteiten, aankopen en werken in aanmerking komen voor een subsidie :

- Alle betoelaagbare posten moeten betrekking hebben op ruimten en materiaal toegankelijk en/of bruikbaar voor de toerist-recreant. Voor bouwwerken, inrichtingswerken en herstel- en renovatiewerken worden de kosten pro rato de oppervlakte van het deel dat toegankelijk is voor de toerist berekend.

- Informatie- en communicatietechnologie voor de toerist.

- Eenmalige tussenkomst in promotie voor de eerste ontsluiting van een infrastructuurproject, onder voorwaarde dat een duidelijk promotieplan wordt uitgewerkt met een meerjarenplanning wat betreft de promotie en omschrijving van de distributiekanaalen en voor zover dit geen deel uitmaakt van de 'pooling' van Toerisme Vlaanderen. Volgende posten komen in aanmerking :

- eerste druk van een brochure, kaart of fietskrant (drukkosten, lay-out, vertalingen en copyright);

- aanmaak website voor nieuwe projecten.

- Initiatieven in het kader van toegankelijkheid (toegankelijkheidsdoorlichting incl. eindcontrole, alle noodzakelijke aanpassingswerken, maar beperkt tot de ruimten en het materieel die bedoeld zijn voor de toerist-recreant, kosten voor het behalen van het label AnySurfer voor betoelaagde websites).

- Vorming van het personeel die rechtstreeks gerelateerd is aan het project.

- Conceptontwikkeling

- Herstel- en renovatiewerken in het kader van een nieuwe toeristisch-recreatieve functie (d.i. een vernieuwd concept of nieuwe locatie).

- Bouwwerken (incl. grondwerken en riolering).

- Groenaanleg.

- Technieken (elektriciteit, verwarming, lift, brandalarm...) : pro rato de oppervlakte van het deel dat toegankelijk is voor de toerist.

- Inrichting - inclusief audiovisueel materiaal, zitbanken, stoelen, tafels... voor de toerist.

- Infozuilen en -kiosken enkel voor toeristische informatie en met een duidelijke link naar Toerisme Vlaanderen en de website www.visitflanders.com.

- Aankoop en plaatsing van kunstwerken is niet prioritair. Dit kan enkel zoals bepaald in het decreet van 23 december 1986 houdende integratie van kunstwerken in openbare gebouwen en enkel indien geïntegreerd in een infrastructuurproject. Het kunstwerk moet aansluiten op het thema van het toeristisch-recreatief project.

- Inrichting van toeristische infokantoren en het toeristisch onthaal en de toeristische ontsluiting van bezoekerscentra.

- Voor recreatiedomeinen en -parken enkel grootschalige, innovatieve investeringen die de normale basisinfrastructuur overstijgen en die een provincie/gemeente niet alleen kan dragen (cfr. Kerntakendebat). Een voorwaarde voor subsidiëring is dat het project kadert in een strategisch of meerjarenplan. Verder dient het domein of park een sociaal engagement te hebben, een bovenlokaal belang te kunnen aantonen en gelieerd te zijn aan een verblijfspolitiek.

- Watergebonden infrastructuur zoals waterfrontvernieuwing, aanlegsteigers en onthaalinfrastructuur enkel indien het project kadert in een voldoende ruim toeristisch geheel met grote toeristisch-recreatieve meerwaarde en met een duidelijke aftoetsing met de waterwegbeheerder.

- Inrichting van het openbaar domein (multifunctionele evenementenpleinen, (her)inrichting van onthaalsites, inrichting van dorpsonthaalpunten...) enkel indien het project kadert in een voldoende ruim toeristisch geheel met grote toeristisch-recreatieve meerwaarde.

- Alle projecten in verband met routestructuren moeten voldoen aan de richtlijnen voor routestructuren van Toerisme Vlaanderen.

- Netwerken d.m.v. knooppuntenbewegwijzering :

- fietsnetwerken met een eventuele ondersteunende doelenbewegwijzering (handwegwijzers);

- wandelnetwerken enkel in door Toerisme Vlaanderen geselecteerde gebieden;

- ruiter- en mennetwerken enkel mits een uitgebreide motivering van de geschiktheid van een gebied en mits afstemming op andere routestructuren in het gebied.

- Fietsinrijpunten : bij voorkeur gelegen op plaatsen binnen het fietsnetwerk die goed bereikbaar zijn met de auto en het openbaar vervoer, die strategisch gelegen zijn t.o.v. de belangrijkste doelmarkten en waar reeds bezoekers komen (bijvoorbeeld bij fietsvriendelijke horeca, bezoekerscentra...).

- Fietsstallingen (al dan niet overdekt) : bij voorkeur gelegen op plaatsen binnen het fietsnetwerk (bijvoorbeeld op fietsinrijpunten), die strategisch gelegen zijn en toeristisch relevant (bijvoorbeeld bij fietsvriendelijke horeca, bezoekerscentra, toeristische infokantoren...).

- Recreatieve lussen kunnen enkel in overleg met de provinciale toeristische organisatie en mits sanering of integratie van de bestaande routes. Waar een netwerk aanwezig is, moet de route indien mogelijk geïntegreerd worden in het netwerk.

- Digitale routestructuren : aankoop van toestellen, programmering, aanmaak verhaal, route en beeld, download-module (eenmalige tussenkomst). Downloadbare routes moeten gratis ter beschikking gesteld worden, rechtstreeks via de website van de projectindieners en ter plaatse op een mediaspeler.

- Randinfrastructuur : picknickplaatsen, vuilnisbakken, knuppelpaden, draaihekkens, wandelstroken... enkel indien er voldoende garanties zijn naar onderhoud en enkel indien ze de belevingswaarde van de route verhogen.

- Aanleg van wandel- en ruiterspaden Hiermee bedoelen we een kwalitatieve verbetering met als doel het beter betreedbaar maken van een onverharde weg (bijvoorbeeld aanleg van knuppelpaden, aanbrenge van houtschilfers...).

- Kaarten en brochures m.b.t. netwerken en lussen : enkel aanmaak en eerste druk.

- Fietsvriendelijke horeca erkend door de provinciale toeristische organisaties en Fietsvriendelijke logies erkend door Toerisme Vlaanderen langs de fietsnetwerken, recreatieve fietslussen en LF-routes worden gelabeld en kunnen bewegwijzerd worden vanaf de route volgens vaste richtlijnen. De afspraak is dat dit gebundeld wordt door de provinciale toeristische organisaties en dat zij hiervoor een aanvraag indienen.

- Toeristische voetgangersbewegwijzering prioritair in de kunststeden. Andere steden kunnen enkel in aanmerking genomen worden indien de aanvraag voldoende gemotiveerd is.

- Tellers en meetsystemen met als doel de monitoring van het aantal recreanten/toeristen die gebruik maken van netwerken en lussen. De initiatiefnemer is ertoe gebonden om de resultaten van de monitoring vrij ter beschikking te stellen van Toerisme Vlaanderen.

Toerisme Vlaanderen bepaalt dat volgende activiteiten, aankopen en werken niet in aanmerking komen voor een subsidie :

- BTW.
- Eigen personeelskosten.
- Onkostenvergoedingen.
- Verzekeringen.
- Eerste raming en schetsen, eerste haalbaarheidsonderzoek, marktonderzoek, locatieonderzoek...
- Onderhoudswerken en andere reguliere taken die tot de normale werking van de subsidieaanvrager behoren.
- Aanleg van wegen en fietspaden (vermits deze via andere subsidiekanalen betoelaagbaar zijn).
- Aanleg van parkings (tenzij aanpassingen voor toegankelijke parkeerplaatsen op parkings die in eigendom zijn).
- Aankoop van kleine roerende zaken, fietsen, kajakken...
- Commerciële activiteiten (o.a. horeca).
- Activiteiten die subsidieerbaar zijn via andere wets-, decreets- en verordeningsbepalingen.
- Promotie : herdruk van brochures of kaarten, distributie, persconferenties, openingsmomenten, animatie en evenementen, activiteitenkalenders, advertenties, beurzen en workshops, e-marketing en mailings, vlaggen, promotiefilmpjes specifiek ontwikkeld voor beurzen, workshops of websites...
  - Abonnementen en licenties, hosting en onderhoud van websites
  - Kosten voor het verlijden van een hypotheekvestiging
  - Erelonen van architecten.
  - Werfinrichting en werfopruiming.
  - Opmeting bestaande toestand, bureau voor stabiliteit, grondonderzoek, veiligheidscoördinatie.
  - Afbraak- en uitbraakwerken.
  - Meubilair, pc's... voor personeel (backoffice).
  - Aankoop van gronden of gebouwen.
  - Routestructuren m.b.t. gemotoriseerde/harde recreatie zoals auto's, quads, vespa's...
  - Mountainbikeroutes.
- Aanleg van fietspaden en missing links in infrastructuur, met uitzondering van missing links langs LF-routes en mits uitputting van andere subsidiekanalen.
  - Opmaak van technische bestekken voor bewegwijzering van routestructuren.
  - Toeristische autobewegwijzering.
  - Bewegwijzering van en infoborden over toeristische objecten en bezienswaardigheden langs de fietsnetwerken, recreatieve fietslussen en LF-routes.
  - Verfijning (upgrade, hertracering...) en onderhoud van routestructuren, van bewegwijzering en van (digitale) apparatuur die de instandhoudingstermijn van minimum 5 resp. 15 jaar nog niet bereikt heeft.

Art. 10. De bepalingen in dit artikel dient men als volgt te verstaan :

Hefboomproject :

Een hefboomproject is een project dat een belangrijk multiplicatoreffect heeft op het toeristische aanbod in een regio en dat de toeristische uitstraling van een hele gemeente of regio bevordert. Het hefboomkarakter kan aangetoond worden via een aantal economische parameters zoals het aantal bezoekers in de regio, het aantal dagtoeristen, de impact op het aantal overnachtingen, de impact op de directe, indirecte en geïnduceerde tewerkstelling. Een hefboomproject is structuurbepalend en imagoversterkend voor de regio en heeft een autonome aantrekkingskracht op toeristen. Toerisme Vlaanderen erkent de hefboomprojecten.

Innovatief project :

Een innovatief project is een proefproject of experimenteel project met een vernieuwend karakter. Innovatieve of experimentele projecten kunnen zeer uiteenlopend zijn. Dergelijke projecten kunnen model staan voor andere gelijkaardige initiatieven. De aanpak van het project moet steeds integraal zijn, d.w.z. niet uitsluitend promotioneel of infrastructuurueel. Door de vernieuwingen wordt de belevingswaarde versterkt, worden nieuwe doelgroepen aangetrokken of wordt de integrale kwaliteitszorg verhoogd. Innovatieve of experimentele projecten kunnen mislukken, niet aanslaan, ze vormen als het ware een risico-investering. Ze kunnen anderzijds ook doorgroeien. Een project dient niet per definitie nieuw te zijn, maar het moet wel vernieuwend zijn qua aanpak en inspelen op de markt.

Er zijn twee manieren om innovatieve projecten te detecteren :

- via een aparte oproep van Toerisme Vlaanderen waarbij de lijnen en randcriteria opgelegd zijn vanuit Toerisme Vlaanderen. Hierbinnen kunnen de meest uiteenlopende voorstellen gedaan worden;
- spontaan vanuit het toeristische werkveld. Hierbij dient het experimenteel karakter getoetst te worden aan het imago van de regio, zijn aantrekkingskracht, zijn nieuwschaar, inschakeling in de keten van het toerisme, zijn niet-commercieel karakter.

Regulier project :

Een regulier project is een toeristisch-recreatief project dat geen hefboomproject of innovatief project is, maar wel de toeristische uitstraling van een gemeente of regio bevordert, het toeristisch-recreatief productaanbod in een gemeente of regio uitbreidt of de kwaliteit van bestaande toeristisch-recreatieve producten verbetert.

Art. 12. Voor de toepassing van dit artikel wordt een oproep gelanceerd vóór 15 november van het jaar voordien. De uiterste indiendatum is 1 februari. Een officiële subsidieaanvraag kan ten vroegste ingediend worden vanaf 1 november van het jaar voordien.

Indien het budget toereikend is of indien de minister hiertoe beslist, kan een tweede oproep worden gedaan.

De oproep wordt onder meer verspreid via volgende kanalen :

- via alle steden, gemeenten en provincies;
- via alle VZW's, VSO's, AGB's, AGB's en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die een subsidie hebben ontvangen in de afgelopen vijf jaar;
- via alle erkende diensten voor toerisme;
- via de website van Toerisme Vlaanderen;
- via publicatie in het informatieblad en de digitale nieuwsbrief van Toerisme Vlaanderen.

Art. 13. Dit artikel wordt als volgt verduidelijkt : de bestaande erkenningen op basis van het koninklijk besluit van 14 februari 1967 op de toeristische uitrusting worden niet overgenomen. Elke vereniging dient erkend te worden op basis van het besluit op de toeristisch-recreatieve projecten. Deze erkenning is steeds gekoppeld aan de toekenning van een subsidie in het kader van het besluit op de toeristisch-recreatieve projecten. Bij een nieuwe subsidieaanvraag wordt een eerder verkregen erkenning opnieuw geëvalueerd.

Art. 14. De aanvraag tot goedkeuring omvat volgende documenten :

A. Het ingevuld aanvraagformulier (zowel op papier als digitaal te bezorgen) omvat informatie over :

- projectnaam,
- subsidieaanvrager,
- erkenning als vereniging van toeristisch belang,
- projectlocatie,
- partners in het project,
- projectomschrijving en doelstellingen,
- exploitatieplan,
- promotieplan,
- plannen,
- stappenplan en omschrijving van de werkzaamheden,
- vergunningen,
- eigendomsstructuur.

B. Als bijlage bij het aanvraagformulier worden volgende documenten opgevraagd :

1. Erkenning als vereniging van toeristisch belang (niet van toepassing voor gemeenten en provincies) :

Voor alle VZW's, VSO's, AGB's, APB's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid :

- a. de balans van de laatste twee jaren;
- b. de jaarverslagen van de laatste twee jaren;
- c. de resultatenrekeningen van laatste twee jaren.

Indien nog niet erkend :

- d. de statuten uit het *Belgisch Staatsblad* (oorspronkelijke statuten en laatste gewijzigde versie);
- e. publicaties waaruit de toeristische werking van de vereniging blijkt (krantenknipsels, evenementen...).

Indien reeds erkend :

- f. de statuten uit het *Belgisch Staatsblad*, indien ze gewijzigd zijn sinds de erkenning.

2. Een omschrijving van de werkzaamheden :

- a. plannen, (voor)ontwerpen, bestekken...;
- b. toegankelijkheidsdoorlichting.

Voor bewegwijzering van recreatieve routes :

c. duidelijke kaart(en) met routetrajecten (met aanduiding bestaande/te saneren routes, grensnetwerken, schaal, straatnamen, verhard of niet...) en een overzichtskaart indien het om meerdere routes gaat - zowel op papier als digitaal (GIS-bestanden);

d. afbeeldingen van alle borden (bewegwijzeringsborden, infoborden...);

e. (ontwerpen van) kaart/brochure/folder...;

f. afschriften van de ondertekende onderhoudsovereenkomst(en).

3. Kosten- en financieringsplan :

a. samenvattend kosten- en financieringsplan (volgens model, zowel op papier als digitaal te bezorgen);

b. gedetailleerde kostenramingen, gestaafd met offertes of opgemaakt door architect of technische dienst van stad of gemeente;

c. de ondertekende beslissing over de eigen financiële inbreng in het project;

d. afschriften van de overeenkomsten met/beslissingen of garantieverklaringen van alle overige financiers van het project;

e. (het relevante uittreksel uit) de begroting en volgende begrotingen waarin het project is opgenomen.

4. Vergunningen :

a. een verklaring dat aan de stedenbouwkundige voorwaarden is voldaan (stedenbouwkundig attest);

b. de bouwvergunning;

c. alle andere noodzakelijke vergunningen.

5. Eigendomsstructuur :

a. een afschrift van de eigendomstitel of van de huur-/erfpacht-/bezettingsovereenkomst betreffende het terrein waarop de verwezenlijking zal komen.

Voor bewegwijzering van recreatieve routes :

b. akkoorden van de wegbeheerders.

Art. 15. Het gevraagde is vervat in artikel 14 A., zesde streepje.

Art. 16. Dit artikel wordt aangevuld met volgende bepaling :

Tijdens en na realisatie van het project verbindt de begunstigde zich ertoe Toerisme Vlaanderen jaarlijks op de hoogte te houden van het verdere verloop van het project.

- Tijdens de realisatie gebeurt dit aan de hand van jaarverslag, financieel verslag en het aanleveren van digitaal fotomateriaal (minimum drie duidelijke foto's over de vordering van het project).

- Na de realisatie gebeurt dit aan de hand van jaarverslag, financieel verslag, het aanleveren van digitaal fotomateriaal (minimum drie duidelijke foto's over het eindresultaat van het project) en het verschaffen van bezoekersaantallen.

Art. 17. Toerisme Vlaanderen kan de toekenning van financiële steun afhankelijk stellen van een zekerheidstelling. Voor nieuwbouw of werkzaamheden aan infrastructuur voorziet Toerisme Vlaanderen dit via een verplichte hypotheekvestiging en dit voor subsidies vanaf 50.000 euro. De kosten hiervoor worden niet betoelaagd. Provincies en gemeenten vallen niet onder deze regel.

Ook indien de financiële steun geen betrekking heeft op nieuwbouw of werkzaamheden aan infrastructuur zijn de begunstigten er toe gehouden het project in stand te houden gedurende :

- een periode van minimum vijftien jaar indien de financiële steun van Toerisme Vlaanderen minstens 50.000 euro bedraagt;

- een periode van minimum vijf jaar indien de financiële steun van Toerisme Vlaanderen minder dan 50.000 euro bedraagt.

Deze termijn gaat pas in op 1 januari volgend op het jaar, waarin (de laatste schijf van) de subsidie werd uitbetaald. Deze termijn kan enkel ingekort worden na voorafgaande toestemming van de minister.

De duur van de huur-/erfpacht-/bezettingsovereenkomst betreffende het terrein waarop het project verwezenlijkt wordt, moet minstens zo lang zijn als de periode van instandhouding.

Toerisme Vlaanderen legt bijkomend volgende voorwaarden op aan de toekenning van financiële steun :

- Het insturen van een ondertekende verbintenis.

- Het naleven van de toegankelijkheidsnormen. Een toegankelijkheidsadvies is verplicht voor alle nieuwbouwprojecten, structurele verbouwingen en omvangrijke (her)inrichtingen van infokantoren, bezoekerscentra..., andere bouwwerken (bijvoorbeeld uitkijktorens) en voor infrastructuurwerken en aanleg van buitenomgeving (bijvoorbeeld startpunten fiets- en wandelpaden, groendomeinen, aanlegsteigers, jachthavens, speelterreinen die zich toeleggen op toegankelijkheid...). Afhankelijk van de complexiteit van het project en op basis van een gegronde motivatie, kan Toerisme Vlaanderen hiervan afwijken.

- De laatste schijf van het subsidiebedrag (10 %) wordt pas uitbetaald na controle van de naleving van de toegankelijkheidsnormen en na controle van de voorwaarden gesteld in de ondertekende verbintenis.

- Bij alle publicaties en promotie (kaarten, brochures, artikels, website), werfinrichting, infoborden... in verband met het project moeten de logo's van Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse overheid en/of « Met de steun van de Vlaamse overheid - Toerisme Vlaanderen » vermeld worden.

- Bij openingsmomenten, -recepties, inhuldigingen... en eventueel ook permanent kan een vlag van Toerisme Vlaanderen uitgehangen worden.

- Voor projecten in verband met recreatieve lussen en netwerken :

- Van alle kaarten en brochures m.b.t. deze routestructuren dient de begunstigde 10 exemplaren gratis aan Toerisme Vlaanderen te bezorgen.

- Van alle latere heruitgaven hiervan dient de begunstigde 5 exemplaren gratis aan Toerisme Vlaanderen te bezorgen.

— Toerisme Vlaanderen kan steeds extra gratis exemplaren opvragen.

De definitieve trajecten van de netwerken of lussen en alle overige kaart aanduidingen moeten ook digitaal in GIS aan Toerisme Vlaanderen aangeleverd worden (voor eigen gebruik en voor marketingdoeleinden, in samenspraak met de initiatiefnemer van het project), in ESRI shapefiles voor vectoriële databestanden of (geo)tiff-bestanden voor rasterdatasets.

- Voor projecten i.v.m. digitale routestructuren : de definitieve bestanden (b.v. om te downloaden van de website of ter plaatse op een mediaspeler) moeten ook aan Toerisme Vlaanderen aangeleverd worden.

Art. 24. Dit artikel wordt als volgt geïnterpreteerd :

Binnen de maand na ontvangst van een aanvraag door Toerisme Vlaanderen ontvangt de aanvrager een ontvangstmelding. Hierin worden de ontbrekende stukken voor het dossier opgevraagd (indien van toepassing). Indien de aanvraag niet ontvankelijk is, ontvangt de aanvrager hiervan eveneens binnen de maand een bericht. Indien de ontbrekende bijlagen niet worden toegestuurd binnen de maand na ontvangst van de ontvangstmelding, kan het dossier met een negatieve beslissing worden afgesloten.

Uiterlijk in december van het jaar dat de aanvraag wordt ingediend wordt de aanvrager op de hoogte gebracht van goedkeuring of weigering van goedkeuring. Dossiers die reeds bij de indiening volledig zijn, worden voor de zomer afgehandeld.

Tegen de beslissing tot weigering van goedkeuring van het toeristisch-recreatief project of bij ontstentenis van enig bericht binnen de drie maanden na de aanvraag, kan de aanvrager bij aangetekend schrijven beroep indienen bij de Minister, met een kopie naar Toerisme Vlaanderen.

Het beroep in het geval van ontstentenis van enig bericht na drie maanden is ontvankelijk :

- in het geval van ontstentenis van enig bericht na drie maanden.

Het beroep na kennisgeving van de weigering tot goedkeuring is ontvankelijk :

- indien het wordt ingesteld binnen de dertig dagen na kennisgeving van de weigering tot goedkeuring;
- indien het beroep een duidelijke inhoudelijke motivering omvat om de weigering te weerleggen;
- indien het dossier administratief volledig is of vervolledigd wordt op het moment van het indienen van het beroep;
- indien het beroep betrekking heeft op het project zoals omschreven in de oorspronkelijke aanvraag : de oorspronkelijke subsidieaanvraag kan niet gewijzigd worden en het oorspronkelijk gevraagde subsidiebedrag kan niet verhoogd worden.

De indiener van het beroep ontvangt binnen de maand na het indienen van het beroep een ontvangstmelding van de Minister.

Aan het hoofd van het Departement Internationaal Vlaanderen werd door de Minister delegatie verleend om de betrokkenen te horen bij een beroep.

Uiterlijk twee maanden na indienen van het beroep formuleert Toerisme Vlaanderen haar advies betreffende het beroep en maakt dit over aan de Minister.

De Minister doet uitspraak binnen de drie maanden na ontvangst van het beroep, brengt de aanvrager op de hoogte van zijn beslissing en wijst de aanvrager op de mogelijkheid beroep in te dienen bij de Raad van State. De Minister maakt een kopie van het antwoord over aan Toerisme Vlaanderen.

Hoofdstuk IV. — *Toezicht en sancties*

Art. 25. Wat betreft de aanwending van de financiële steun, worden enkel facturen in aanmerking genomen van na de aanvraagdatum, op naam van de aanvrager en vergezeld van de betalingsbewijzen. Voor de kosten van de toegankelijkheidsdoorlichting door een erkend adviesbureau voor toegankelijkheid, worden uitzonderlijk facturen van vóór de aanvraagdatum van het project aanvaard, mits officiële aanmelding van het project op voorhand.

De uitbetaling van de subsidie gebeurt op basis van één of meer betalingsaanvragen. Van elke betrokken factuur dienen het bijbehorende betalingsbewijs (uittreksel bank) en de vorderingsstaten (indien aannemer) of andere documenten die de uitgaven kunnen staven (offerte, overeenkomst...) te worden bijgevoegd. Indien het om een gegroepede overschrijving gaat, dient ook het betalingsbewijs van dit totaalbedrag te worden bijgevoegd.

Voor toeristisch-recreatieve projecten met Europese cofinanciering waarvan de betaling gebeurt via de betalingsautoriteit, gebeurt de uitbetaling in vier schijven, waarvan de eerste bij bevestiging van de bank en na contractafsluiting en de laatste na eindcontrole. Toerisme Vlaanderen controleert de facturen, vorderingsstaten en betalingsbewijzen eenmaal per jaar en bij de eindafrekening. Deze controle gebeurt voor projecten met Europese cofinanciering bij het programmasecretariaat.

Hoofdstuk V. — *Overgangs-, opheffings- en slotbepalingen*

Art. 27. Projecten die werden ingediend volgens de modaliteiten van de richtlijn van Toerisme Vlaanderen van 22 november 2006 resp. 19 oktober 2007 op basis van de bepalingen van het besluit van 2 april 2004 van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning en financiële ondersteuning van toeristisch-recreatieve projecten en strategische plannen, worden afgehandeld conform voormelde resp. richtlijnen.

Art. 28. Onverminderd artikel 27, wordt de richtlijn van Toerisme Vlaanderen van 19 oktober 2007 op basis van de bepalingen van het besluit van 2 april 2004 van de Vlaamse regering betreffende de erkenning en financiële ondersteuning van toeristisch-recreatieve projecten en strategische plannen, opgeheven met ingang van 1 november 2009.

Art. 29. Deze richtlijn treedt in werking op 1 november 2009 en is van toepassing op alle subsidieaanvragen die ingediend worden vanaf 1 november 2009.

Brussel, 27 oktober 2009.